

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
KAIMO REIKALŲ KOMITETAS**

POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2023-06-28 Nr. 110-P-23

Vilnius

3. SVARSTYTA. Dėl saugomų teritorijų reglamentavimo.

NUTARTA: Komitetas, įvertinęs pateiktą Aplinkos ministerijos ir Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos parengtą informaciją bei Valstybinės miškų tarnybos, Specialiųjų tyrimų tarnybos, socialinių partnerių bei žemdirbių savivaldos organizacijų atstovų pasiūlymus dėl 2023 m. Seimo Rudens sesijoje planuojamų svarstyti Saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2868 ir jį lydinčių įstatymų projektų Nr. XIVP-2869 – XIVP-2876, siekiant kokybiško saugomų teritorijų teisinio reglamentavimo, nutaria:

1. Atsižvelgiant į 2023-06-14 Seimo kanceliarijos Teisės departamento išvados 62 dalį, kad Saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 pakeitimo įstatymo projektu Nr. XIVP-2868 siūloma reglamentuoti valstybinės žemės pardavimą ir nuomą saugomose teritorijose bei kompensacijų mokėjimą iš valstybės biudžeto lėšų ir į Korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktų ir 5 dalies nuostatas, kreiptis į Specialiųjų tyrimų tarnybą dėl šio įstatymo projekto antikorupcinio vertinimo.

2. Aplinkos ministerijai kartu su kitomis suinteresuotomis institucijomis, organizacijomis bei žemdirbių, miškų ir žemės savininkų atstovais išdiskutuoti ir įvertinti 2023-06-28 Komiteto posėdžio metu išsakytas pastabas ir pasiūlymus dėl esamo ir planuojamo saugomų teritorijų reglamentavimo ir pateikti suderintus pasiūlymus, kuriais būtų tobulinamas saugomų teritorijų reglamentavimas:

2.1. tinkamai įteisinti ir kaip egzistuojančias saugomas teritorijas apskaityti jau šiuo metu dėl gamtosauginių reikalavimų realiai turinčias ūkinės veiklos apribojimus teritorijas Lietuvoje bei numatyti jų apskaitą oficialiuose saugomų teritorijų registruose. Numatyti prievolę audituoti jų realią aplinkosauginę vertę, atlikti jų optimizaciją ir korekcijas;

2.2. teisės aktų projektuose saugomų teritorijų naudojimo reglamentavimas ir numatoma plėtra privalo būti grįsta mokslo institucijų moksliniais tyrimais ir realių nykstančių gamtinių vertybių išsaugojimu. Numatant saugomų teritorijų plėtrą, audituoti esančių saugomų teritorijų, ypač Europos Bendrijos svarbos buveinių būklę, būklės priežastis ir atitiktį minimaliems šių buveinių reikalavimams;

2.3. atsižvelgiant į numatomą ūkinę veiklą ribojančių nuostatų įgyvendinimo kaštų ir naudos analizę bei Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintą privačios nuosavybės teisės viršenybę, tiksliai įvertinti ir iš anksto numatyti reikalingą tokių nuostatų įgyvendinimo finansavimą.

2.4. numatyti aiškų mechanizmą, kaip turėtų būti vykdoma saugomų teritorijų optimizacija;

2.5. skaidrinti ir griežtinti reikalavimus dėl saugomų teritorijų steigimo. Nustatyti aiškius ir vienodus saugomų teritorijų steigimo principus, užtikrinti privalomą raštišką į tokias teritorijas patenkančių žemės sklypų savininkų informavimą ir (prireikus) gauti rašytinį sutikimą dėl įstatyme nurodytos saugomos teritorijos steigimo;

2.6. siekiant skaidrumo, atsisakyti „šešėlinių“ saugomų teritorijų kategorijų – atskirai nustatomų ekologinės apsaugos zonų ir buferinės apsaugos zonų, jų funkciją (kur to reikia) perkelti į saugomų teritorijų planavimo schemose išskiriamas funkcinio prioriteto zonas. Saugomose teritorijose esančių buveinių tipų apsauga turėtų būti grindžiama aiškiais tų teritorijų ribose esančių apsaugos funkcinio zonų išskyrimo kriterijais, apimančiais apeliacijos galimybę ir kompensavimą už įvedamus apribojimus;

2.7. įtvirtinti principą, kad tokiose teritorijose apribojimai veiklai privačioje nuosavybėje galėtų būti taikomi tik tuo atveju, jei tokios teritorijos yra įregistruojamos Nekilnojamojo turto registre, žemės savininkui yra kompensuota už patiriamus nuostolius ir (arba) sudaryta apsaugos sutartis.

3. Prašyti Aplinkos ministerijos informaciją apie šio nutarimo 2 dalies įgyvendinimą ir suderintus pasiūlymus pateikti Komitetui iki 2023 m. rugsėjo 1 d.

Pritarta bendru sutarimu.

Posėdžio pirmininkas

Viktoras Pranckietis

Posėdžio sekretorius

Gintarė Rimešienė

Išrašas tikras

Kaimo reikalų komiteto biuro vedėja

Augustė Matulevičienė

2023-06-30